

Dlaczego warto tworzyć sieć wodno-kanalizacyjną w PPP?

Partnerstwo publiczno- prywatne zapewnia wysokiej jakości usługi związane z dostarczaniem czystej wody oraz odprowadzaniem ścieków, a przy tym pozwala przenieść na partnera prywatnego kwestie związane z finansowaniem inwestycji i eksploatacją infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej.

Dobrze funkcjonująca infrastruktura wodno-ściekowa jest kluczowa dla mieszkańców gminy, ale również dla gospodarki i ochrony środowiska. Planując budowę, rozbudowę lub modernizację gminnej sieci wodno-kanalizacyjnej, warto rozważyć partnerstwo publiczno- prywatne (PPP).

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków należą do zadań samorządu lokalnego. Koszty inwestycji w tym sektorze, takie jak: budowa nowych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, stacji uzdatniania wody, a przede wszystkim oczyszczalni ścieków opartych na nowoczesnych technologiach, są bardzo wysokie.

W poprzednich latach Polska otrzymywała znaczne unijne dofinansowanie na tego typu inwestycje. Prognozy na najbliższe lata przewidują mniejsze środki, a sytuacja finansowa samorządów się pogarsza, stąd konieczność poszukiwania alternatywnych rozwiązań. Idealnym pomysłem w warunkach ograniczonych środków w perspektywie finansowej 2021-27 może okazać się połączenie PPP i funduszy unijnych.

Partnerstwo publiczno- prywatne pozwala na optymalizację przyjmowanych w realizacji projektu rozwiązań i kosztów projektu dotyczącego budowy lub modernizacji sieci wodociągowej, kanalizacyjnej czy oczyszczalni ścieków. PPP daje w tym zakresie elastyczność – partner prywatny buduje nową lub remontuje istniejącą infrastrukturę wodnokanalizacyjną, następnie eksploatuje powstałą infrastrukturę w czasie trwania umowy PPP, który może wynieść nawet ponad 20 lat. Podmiot publiczny przez cały ten czas pozostaje właścicielem aktywów.

W PPP na partnera prywatnego można przenieść zarówno zapewnienie finansowania inwestycji, jak i odpowiedzialność za eksploatację powstałej lub zmodernizowanej infrastruktury. Partner prywatny zapewnia sprawność działania instalacji przez cały okres trwania umowy (jest to tzw. ryzyko dostępności). Podmiot publiczny określa w umowie PPP standardy efektywności do spełnienia przez partnera prywatnego, jak np. jakość wody czy parametry oczyszczonych ścieków, jak również szybkość z jaką mają być usuwane ewentualne awarie.

Zastosowanie PPP w sektorze wodno-kanalizacyjnym może być korzystne zarówno dla podmiotu publicznego oraz dla partnera prywatnego. Zazwyczaj partner działa w warunkach monopolu naturalnego (jeden operator sieci wodnokanalizacyjnej w gminie), co wiąże się z brakiem ryzyka konkurencji. Do tego popyt mieszkańców na wodę jest stosunkowo stabilny. Podmiot publiczny zaś zapewnia w długim okresie efektywne świadczenie usług z zakresu gospodarki wodno-ściekowej dla swoich mieszkańców, nie ponosząc przy tym wydatków lub rozkładając je w czasie. Wynagrodzenie w takich projektach powinno dążyć do zapewnienia zwrotu partnerowi prywatnemu nakładów poniesionych na

Waldemar Buda
pełnomocnik rządu ds. PPP,
sekretarz stanu w Ministerstwie
Funduszy i Polityki Regionalnej

Dlaczego warto tworzyć sieć wodno-kanalizacyjną w PPP?

realizację inwestycji, kosztów finansowania i kosztów utrzymania powstałej infrastruktury i zależeć od ustalonych zgodnie ze wskazanymi w prawie zasadami taryf za zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków. Taryfy te są zatwierdzane przez wskazany prawem organ regulacyjny.

Możliwe są też różne mechanizmy wynagradzania partnera prywatnego. Dla przykładu w przypadku oczyszczalni ścieków partner prywatny może otrzymywać od samorządu płatności pokrywające nakłady inwestycyjne oraz z tytułu świadczenia usług oczyszczania ścieków i utrzymania instalacji w określonym standardzie. Dodatkowo, samorząd często jest odpowiedzialny za dostarczenie partnerowi prywatnemu określonej ilości ścieków, która trafi do oczyszczalni (bierze więc na siebie ryzyko popytu).

Możliwy jest również tzw. „model mieszany” gdzie opłaty od końcowych użytkowników uzupełniane są płatnościami podmiotu publicznego.

Jest kilka warunków powodzenia projektów PPP w sektorze wodno-kanalizacyjnym. Głównym z nich jest rzetelnie przeprowadzona ocena efektywności, szczególnie analiza popytu na usługi dostarczenia wody do mieszkańców czy odbioru ścieków. Ponadto istotne są dobrze skonstruowana umowa PPP, gwarantująca utrzymanie określonych standardów eksploatacji, a w okresie użytkowania sieci również właściwe zarządzanie umową, tj. np. monitorowanie czy zapisy umowy są przestrzegane, weryfikacja zakładanych wskaźników efektywności itp.

Udanym przykładem PPP w sektorze wodno-kanalizacyjnym jest budowa oczyszczalni ścieków w Mławie, która została oddana do użytku w lipcu 2019 r. Umowa o PPP została zawarta między Miastem Mława a partnerem prywatnym na 30 lat. Inwestycja warta 47 mln zł została wybudowana bez angażowania środków publicznych. Miasto rozlicza się z partnerem prywatnym za każdy metr sześcienny ścieków wpływających do oczyszczalni. Dodatkowo samorząd zagwarantował partnerowi prywatnemu minimalny poziom ścieków, który trafi do oczyszczalni, a także co roku waloryzuje stawkę za odbiór ścieków biorąc pod uwagę inflację, zmiany cen energii elektrycznej oraz wynagrodzeń.